

opustil in za katero drugo kulturo da bo to zemljišče rabil. Ako se tako naznanilo precej spomladi pred pričetim delom zgodi, zniža se davek že za tisto leto, če ne, pa še le za prihodnje.

Vsled naznanila lastnikovega vrši se namreč ogledovanje zemljišča na lici mesta, h kateremu pokliče davkarski zemljemerec župana, lastnika in dva zvedena moža iz občine zavoljo nove vcenitve zemljišča. V breškem okraji na Štajerskem in na kranjskem Dolenjskem, kjer je po trtni uši že mnogo vinogradov opuščenih, naj lastniki še tekom tega leta se obrnejo do davkarskih uradov, da se jim bode vsaj od prihodnjega leta naprej znižal davek.

Prav imenitna je tudi določba v omenjeni postavi, po kateri bodo vinogradi, ki so se opuščali zaradi trtne uši in potem z vladnim dovoljenjem na novo zasadili, celih osem let prosti vsacega davka (§ 7). Da pa se dosega tako popolno oproščenje od davka, treba je spet naznanjati davčnemu uradu, da je vinograd od trtne uši zadet ali vsaj blizu takih okuženih vinogradov. Potem pride komisija na lice mesta, da pregleduje, ali tisto zemljišče res ima tako lego, da le za vinograd sodi in ali morda ni bolj pripravno za kako drugo kulturo. Le ako komisija izreče, da v dotični legi je takšen svet, da je pripraven le za vinograd, dovolilo se bodo novo zasajenje s trsi, toda tudi pri nasaditvi se bo moral lastnik ravnati po vladnih ukazih, namreč da bo zasadil le takšne trse, kakoršni se bodo dovolili.

Zastran trsov, kateri bi se naj nasadili, ni dozdej še dognano, ker se veččaki še niso za gotovo izrekli glede stanovitnosti raznih trsnih plemen. Zato ni povedano v postavi, pa tudi ne v naredbi finančnega ministerstva, s katerimi trsi da se naj zasadi vinograd, ki bi potem bil skozi osem let davka oproščen. Misli se pač na ameriške trte, pa vlada še neče prevzeti odgovornosti, da bo res ameriška trta v naših krajih stalno dobro rodila. Trebalo bi še mnogoletnih skušenj, katerih pa še nimamo. Pri Brežicah res ameriški trs, ki je pred dvema letoma bil zasajen, dobro raste in že rodi, zraven njega stoječi domači trs pa se suši od trtne uši. Ali pa bo še zanaprej stanoviten, bode se pokazalo v prihodnjosti. Na Francoskem, kjer že več ko deset let gojé ameriški trs, se dobro obnaša in vsako leto ga obilnejše sadé. Torej je pričakovati, da se bo zdržal tudi v naših krajih.

Vsakako pa naj se vinogradniki, ki nameravajo vsled trtne uši opuščene vinograde na novo zasaditi, predno to storé oglašajo pri davčnem uradu. Kajti če delo izvrše brez dovolitve politične oblasti, nima nobene pravice do oproščenja od zemljiškega davka. Določbe zastran znižanja davka za okužene vinograde

so posebno važne za tiste vinorodne kraje, ki so tako nesrečni bili, da so jih brezumno visoko vcenili pri poslednji uredbi zemljiškega davka, na primer v političnih okrajih Maribor, Ptuj, in Ljutomer, kjer se je že prikazala trtna uš.

Dr. Vošnjak.

V obrambo,

Kakor se še naši slav. bralci vedó spominjati, priobčili smo, pred kratkim časom par vrstic gledé „vinorejske šole“ v Mariboru. — Vsak mož poštenjak pritrdil je tistim nedolžnim vrsticam, ali one so nekje tako neljubo zadele v „Ahilejevo peto“, da je „M. Z.“ štev. 78 z dne 30. junija prinesla dolg in strasten članek. Njemu je sicer „Slov. Gospodar“ v notici med raznimi stvarmi dobro podžgal. Ker je pri meni bila okolnost nanescila, da nisem bil več časa doma, bilo mi je vse to čisto neznan in vsled tega se je zakasnil tudi moj zagovor, ali „Marburgerci“, oziroma pisatelju omenjenega „logičnega ploda“ sem ga dolžen. Da si ne bo domišljeval ta duševni velikan, da nas je ta njegov „Abfuhr“ do cela uničil in ugnal in da imajo slavni bralci priliko seznaniti se z „mustersgiltige“ vinorejsko šolo in z njenim izvrstnim gospodarstvom, v to naj služijo te-le vrstice.

Kar se tiče „novoslovenščine“, ne sme si domišljevati ta sloveči logikar, ako je on ne razume, da je slovenski kmetje ne umejo. Ko bi slovenski kmetje ne razumeli „novoslovenščine“ Gospodarjeve in se ne strinjali z načeli, koje „Slov. Gospodar“, čast in slava mu, tako izvrstno in neustrašeno zastopa, gotovo bi tega lista tako sijajno baš slovenski kmetje ne podpirali. Toda pustimo to in obrnimo se k stvari. Toraj prašanje: „Ali je vinorejska šola vredna denarja, ki se za nje obstoj potroša in je-li slovenskim kmetom ona to, kar bi jim lahko bila“, to je taisti parobek, v kojega se tako potiče omenjena „šriftleitung“ ali kdor je že uni žolč izbljul. Razmotrimo toraj najprvo le površno stroške, ki jih je imel omenjeni zavod od leta 1872 in do l. 1881. V tem deceniju imel je ta zavod stroškov 221.364 fl., to je gotovo „logični znesek“, kojega je moral po največ le slovenski kmet s svojimi žulji pokriti. Stroški od l. 1881 in do sedaj presegajo pa še brž ko ne število prejšnjih.

Soli tudi ti stroški potrebni vsi ali niso, razvidimo lahko iz tega: n. pr. „Burgwald“ bil je kupljen za 18.146 fl. ter se je predelal v 9 letih v vinograd, ki meri 14 oralov 400 sež. Koliko novcev je stalo to, predno se je gošča iztrebila in prekanjanje ter vravnavanje zemljišča dokončalo, prepuščamo slav. občinstvu, naj razsodi samo. Mi bi proti temu pa ne imeli ničesar, toda kar se je v 9 letih storilo ob tolikih stroških, ki so spet le ubogega davkopla-

čilca zadeli, to uničujejo spet sedaj ob novih stroških, kajti izskapajo sedaj trsje. Izprevideli so namreč, da jih je njihova logika za nos zvodila, saj tam trs ne bo, niti ne more nikdar vspešno rasti in dobička nositi.

Sedaj bodo toraj ti slavni „agrikulturvei“ poskušali ondi z nasadom drevja. To se jim bo pa istotako ugodno obneslo, kakor vinograd, kajti kjer niso tla ugodna za trs, ondi tudi drevo se ne more razvijati in truda plačevati. Dalje so prikupili k temu zavodu lansko leto posestvo za okroglih 20.000 fl., a kako znajo ti sloveči kmetijski izvedenci gospodarsko zemljo, oziroma gospodarske pridelke si v korist obračati, naj služi v dokaz to, da se je že lansko leto ajda do 24. novembra na polju pustila in se še le tedaj omlatila, ko so jo bile miši, in druga žival do cela uničile.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Izluženo čreslo.

Izluženo čreslo se v kmetijskem gospodarstvu za razne kmetovalske namene priporoča. Vendar pa mora poraba izluženega čresla za imenovane namene vsakokrat z veliko previdnostjo zvezana biti. Korist in škodljivost popolnoma zgnjitega in v črnorjav prah razpadlega čresla se je v cesarskem ruskem vrtnarskem društvu razpravljala in pri ti priliki od strokovnjakov sledeče točke določile: Prvič nima strohnelo čreslo nikakoršne hrane v sebi, ki bi rastlinam v korist služiti mogla. Drugič, da v tako čreslo posajene rastline poginejo, brez dvoma vsled čreslove kisline, ki je v takem čreslu še najti. Tretjič, da mora čreslovina kot primernina v težkem ilovičastem zemljišču v zmerni množini, s tem, da zemljišče vzhajlja, jako koristiti. Četrto je sprhnjeno čreslo kot tvarina, v katero se rezniki raznih rastlin posajajo, vse priporoče vredno, kajti mnogo reznikov v takem čreslu prej in močnejše korenike poganjajo, kakor v pesku in prsti, prej ko ne vsled čreslove kisline, katera v reznikih prihranjene redivne snovi hitro v tekoči stan spremeni, tako, da te hrano za narast kodajejo. Slednjič se morajo rezniki, ki so bili renin v čreslo posajeni, kmalu, ko so se obkoreninili, v drugo pripravno in prikladno prstno zmesenino presaditi, kajti če predolgo v čreslu ostanejo, sopet poginejo, prej ko ne, ker čreslo vendar nima prave rastlinske hrane zadosti v sebi.

Sejmovi. Dne 9. avgusta na Svetini pri Celju. Dne 10. avgusta v Celju, v Lučanah, pri sv. Lovrencu na dr. polju, v Radgoni, v Brežicah, v Slov. Gradcu in v Podčetrtku.

Dopisi.

Od sv. Trojice v Slov. goricah. (Volilni shod.) Več kakor 400 mož, vrlih Slovencev iz treh okrajev, zlasti pa iz sv. Lenartskega okraja, bilo je zbranih v prostorih g. Peklarjeve gostilne pa tudi zunaj nje; lepa slovenska trobojnica je plapolala znad strehe. Točno ob 3. uri odpre g. župan Vogrin, v predsednika izvoljen, volilni shod.

Najpoprej poroča gosp. dr. Radač o svojem delovanju v deželnem zboru štajerskem, zahvalivši se volilcem, ki so v tem okraju skoraj jednoglasno njega bili izvolili, od 46 sta samo dva glasa odpadla. Žali Bog, pravi govornik, se nade Slovencev niso izpolnile v Gradci, zmagali so namreč zopet nemški liberalci. Deželni zbor šteje 63 udov in med temi je le 8 Slovencev in 10 nemških konservativcev. Ni čuda tedaj, da je bil zopet zavržen nasvet, naj bi občine smele ugovarjati lehkomišljenim ženitvam nemaničev. Več sreče je imel govornik drugod, ter pomagal Antonovčanom, da so pošto dobili.

Na sv. Petrovo je mnogo gospodov se pogovarjalo zavoljo železnice od Maribora nad sv. Lenart v Ljutomer. Govornik je bil tudi zraven. Njemu je to zamujena reč. Nekdaj je hotela južna železnica graditi železno progo iz Maribora nad sv. Lenart v Radgono, toda njeni inženir pri sv. Lenartu niti stanovanja ni mogel dobiti. Ko so resno snovali železnico iz Spielfelda v Radgono, šel bil je govornik k županu sv. Lenartskega, naj se sedaj ganejo. Župan pa se odreže: „nam ni treba železnice!“ Sedaj pa je vse zamujeno, ko ste dve vstrični železnici uže dogotovljeni, namreč iz Pragarskega v Središče in od Spielfelda v Radgono.

Poroča nadalje, kako je deželni zbor pre naredil posebski in vincarski red ter je bistvene izpremembe z dokazi pojasnil. Pogosti živio-klici so mu pritrjevali in hvalo izrekli.

Naposled omenja g. dr. Radač zaslug, katerih ima naša narodna duhovščina za prebuditve in omiko Slovencev, zlasti Slomšek in Božidar Raič. Tega nam je nemila smrt pobrala in sedaj mu treba naslednika izvoliti v državni zbor. Po njegovem menjenju ni mogoče izvoliti boljšega, kakor je gospod kanonik dr. Lavoslav Gregorec, on ga torej priporoča kot kandidata!

Navzoči kandidat razlaga zatem blizu tako in z istim uspehom dolžnosti državnega poslanca, kakor je to storil na Slatini. Poslušali so poldrugo uro trajajoči govor od kraja do konca pazno možje in pogosto z burnimi živio-klici udobravali. Zato je bila njegova kandidatura na predlog g. dr. Radaja z navdušenim veseljem vzprejeta.

To je še bolje vzklopelo, ko se je prebral naslednji telegram iz Ljutomera: „Z vami si smatra Ljutomerski okraj za naj-